

DE KLACHTENREGELING VOOR CLIËNTEN

Deze klachtenregeling is van toepassing op de cliënten van de Mutsaersstichting, Hoeve de Kaolder en Plinthos

P.M.: medewerkers, zie Notitie Klachtenregeling¹

---

¹ Deze notitie bevat een toelichting voor medewerkers op 'Hoe te handelen bij een klacht'.

INHOUD

Klachtenregeling²

1. Doelstelling van de klachtenregeling	5
2. Toepassingsgebied	5
3. Onvrede en klacht	5
4. Klager	5
5. Medewerker	7
6. Klachtencommissie.....	7
7. Voorafgaand overleg	9
8. Indienen klacht.....	9
9. Niet-ontvankelijkheid of intrekking van de klacht.....	10
10. Bemiddeling	11
11. Behandeling	12
12. Bevoegdheden.....	12
13. Schorsing beslissing van de behandelaar	12
14. Uitspraak.....	13
15. Beslissing	13
16. Regeling van bezwaren.....	14
18. Klachtendossier	15
19. Jaarverslag	16
20. Publicatie.....	16
21. Faciliteiten	16
22. Evaluatie en wijziging van de regeling.....	17
KLACHTENFORMULIER.....	18

---

² Deze regeling is voor gebruik door cliënten en door de klachtencommissie. Voor de medewerkers is een aparte notitie uitgegeven.

Vooraf

Klachtbehandeling is een belangrijk instrument in het kader van het kwaliteitsbeleid. Klachten van cliënten en hun vertegenwoordigers c.q. nabestaanden worden in behandeling genomen en op oorzaken onderzocht ter voorkoming van herhaling.

Aan de behandeling van klachten ligt een klachtenregeling ten grondslag. Een klacht kan op uiteenlopende kwaliteitsaspecten van de hulpverlening betrekking hebben. Afhankelijk van de klacht kan onderzocht worden of bijvoorbeeld bepaalde gedragsregels of procedures in de interne gedragscodes, het privacyreglement of het dossierreglement niet of onvoldoende zijn nageleefd (kwaliteitstoetsing). Vervolgens wordt bekeken of en zo ja op welke wijze met bepaalde maatregelen dergelijke klachten voorkomen kunnen worden (kwaliteitsverbetering). Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op maatregelen die de individuele hulpverlener betreffen, maar ook op verandering van bestaande gedragsregels / procedures. Het is in het kader van kwaliteitsbeleid dus belangrijk zowel tekenen van ongenoegen als klachten te registreren en te analyseren.

Eind 2016 is deze klachtenregeling binnen de Mutsaersstichting opnieuw aan ontwikkelingen binnen de wetgeving¹ en de organisatie aangepast.

Op grond van de WMO en de Jeugdwet zijn jeugdzorgaanbieders verplicht om een regeling te treffen voor de behandeling van klachten over de zorgaanbieder, dan wel over de voor de zorgaanbieder werkzame personen.

In deze klachtenregeling is ook rekening gehouden met de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ).

De Jeugdwet en WMO regelen alleen de formele behandeling van klachten. Over het voortraject (opvang en bemiddeling) bevatten deze wetten geen voorschriften.

Mutsaersstichting hecht aan zo'n voortraject. Immers: door een goede eerste opvang van klachten bevordert de zorgaanbieder, dat niet alleen op schrift gestelde klachten, maar ook uitingen van onvrede eerder en minder belastend voor de klager aan de orde kunnen worden gesteld, waardoor onnodige juridisering en formalisering wordt voorkomen. Dit heeft als groot voordeel dat de zorgaanbieder meer en betere informatie krijgt over tekortkomingen in de zorg.

Omdat elke uiting van onvrede en elke klacht door ons gezien wordt als een kans om de kwaliteit van onze zorgverlening te verbeteren, is aandacht voor het voortraject belangrijk. Bovendien nodigt deze houding ten aanzien van tekens van ongenoegen uit tot een positieve bejegening.

De bespreking van uitkomsten van klachtenbehandeling en het voortraject (de tekenen van ongenoegen) bieden elk jaar opnieuw goede stimulansen om alert te blijven op de kwaliteit van de zorgverlening. Minimaal eens per jaar vindt per team een bespreking van de KEM-registratie van binnengekomen uitingen van onvrede en klachten plaats.

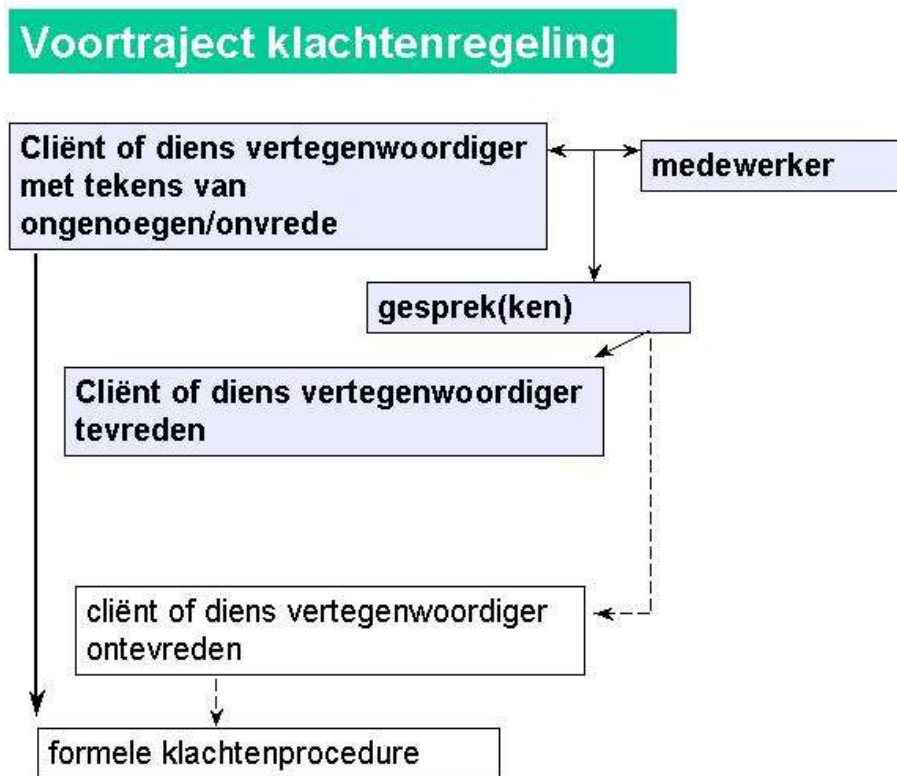
De teamcoördinator rapporteert en bespreekt verbetermaatregelen op klachten, en effecten daarvan, in de tertiaalrapportages aan de bestuurder.

Een voorgestelde maatregel ter oplossing van bepaalde meer structurele teamoverstijgende problemen, die tijdens voornoemde tertiaal besprekingen ter sprake is gekomen, dient gemeld te worden aan alle teamcoördinatoren en het aan het BAO *met een door teamcoördinatoren gedragen voorstel*. De bestuurder neemt (naar aanleiding van het advies van de adviseurs) in het BAO een besluit.

---

¹ De Jeugdwet is in 2015 in de plaats gekomen van de Wet op de Jeugdhulpverlening/Jeugdzorg. Voor JGGZ-instellingen is de Jeugdwet van kracht geworden in plaats van de Kwaliteitswet zorginstellingen, de WKCZ en de WMCZ. Per januari 2017 wordt voor de GGZ (met uitzondering van JGGZ binnen kader Jeugdwet) de Wet Kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) van kracht. Aangekondigd is door de Minister in 2016 dat het klachtrecht in Wet Kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) met de figuur van een klachtfunctionaris leidend wordt binnen de Jeugdwet. Tot dusver is de Jeugdwet nog niet aangepast.

In schema ziet het voortraject er als volgt uit:

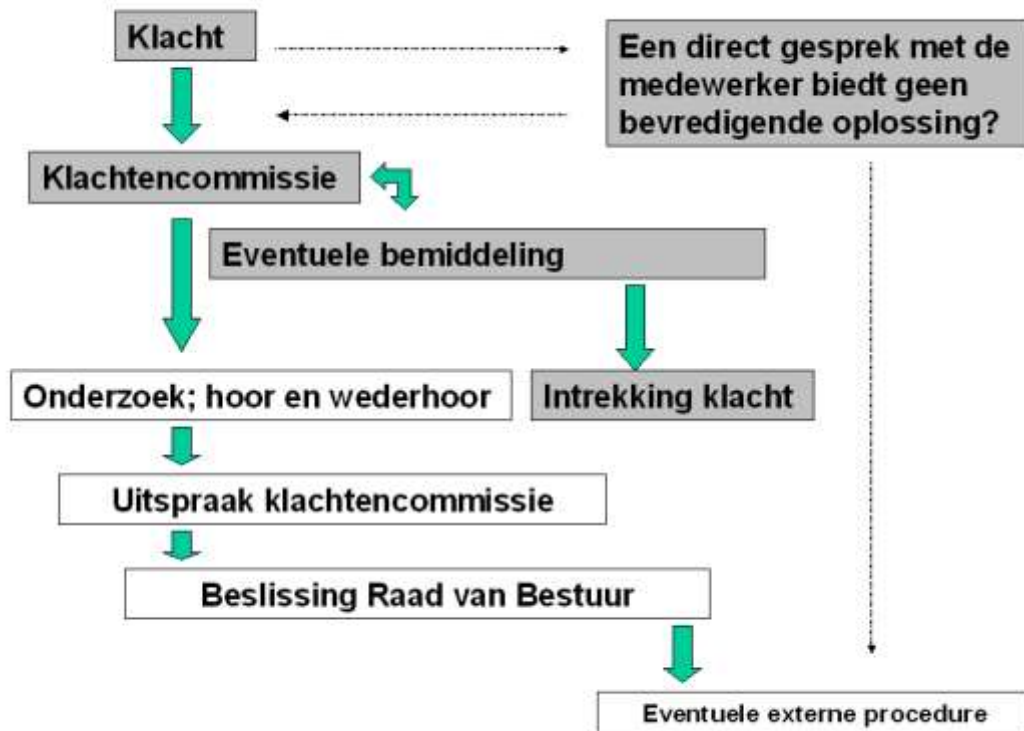
In het "voortraject" van de klachtenprocedure wendt een cliënt of zijn vertegenwoordiger zich klagend tot een medewerker. Er is dan formeel geen sprake van een klacht.

Dit is pas het geval wanneer de klager zich met zijn klacht tot de Klachtencommissie wendt.

Aangegeven moet worden op welke gedraging en op wie de klacht betrekking heeft.

Het staat de cliënt of zijn vertegenwoordiger altijd vrij om zich zonder meer rechtstreeks tot de Klachtencommissie te richten met de klacht.

Schematisch ziet de formele klachtenprocedure er als volgt uit:

1. Doelstelling van de klachtenregeling

Deze klachtenregeling heeft tot doel:

- a. Het bieden van een procedure voor behandeling van klachten.
- b. Het op grond van klachten doen signaleren van structurele tekortkomingen in de zorgverlening teneinde de kwaliteit van deze zorgverlening te verbeteren.

2. Toepassingsgebied

Met 'cliënt' bedoelen wij een natuurlijk persoon aan wie de instelling zorg verleent of heeft verleend. Onder 'cliënten', worden ook verstaan degenen, die in samenhang met de behandeling/begeleiding van het betreffende kind, jeugdige of volwassene zelf behandeling en/of begeleiding van de onder de instelling ressorterende eenheden krijgen of als 'opdrachtgever' voor de behandeling/ begeleiding van het betreffende kind of jeugdige bij de behandeling/begeleiding betrokken zijn.

In dit reglement is gekozen voor het overkoepelend begrip 'cliënt', ook daar waar het de wet BOPZ betreft. De wet BOPZ spreekt over onvrijwillig opgenomen patiënten. In deze klachtenregeling gebruiken wij daarom waar alleen de Wet BOPZ van toepassing is het begrip 'patiënt'.

Deze regeling is van toepassing op de cliënten van de instelling.

3. Onvrede en klacht

Onder onvrede wordt verstaan een uiting van ongenoegen met betrekking tot het handelen, nalaten of genomen besluiten door de eenheid, de Instelling of voor de eenheid/Instelling werkzame personen.

Een klacht is een uiting van onvrede die als zodanig omschreven overeenkomstig deze regeling aan de Klachtencommissie is voorgelegd.

4. Klager

De klager is degene die een klacht indient. Een klacht kan worden ingediend over een gedraging van hen of van voor hen werkzame personen jegens een jeugdige, ouder of pleegouder:

- a. door of namens de jeugdige, ouder of pleegouder, of
- b. door een nabestaande, indien de jeugdige, ouder of pleegouder is overleden.

Een nabestaande is een persoon (niet noodzakelijk: een familielid) die met de overleden cliënt een aantoonbare relatie had.

Een specifieke klacht ex artikel 41 Wet BOPZ² (hierna kortweg BOPZ-klacht) mag bovendien ook ingediend worden door iedere andere in het ziekenhuis verblijvende patiënt, de echtgenoot, elke meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn en in de zijlijn tot en met de tweede graad, de voogd, de curator of de mentor van de patiënt.

Vertegenwoordiging

Waar de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst of de Wet op de Jeugdzorg van toepassing is: indien de betrokkene jonger is dan 12 jaar, treden de ouders, die het ouderlijk gezag uitoefenen³, dan wel de door de rechter aangewezen voogd, curator of mentor in de plaats van de betrokkene.

Waar de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst of de Wet op de Jeugdzorg van toepassing is: voor de betrokkene in de leeftijd van 12 tot 18 jaar die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake, treden de ouders, die het ouderlijk gezag uitoefenen, dan wel de door de rechter aangewezen voogd, curator of mentor in de plaats van de betrokkene.

Waar de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst of de Wet op de Jeugdzorg van toepassing is: indien de betrokkene in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 valt en in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen, treden naast de betrokkene zelf, diens ouders, voogd, curator of mentor op.

Waar de Wet op de Geneeskundige Behandelovereenkomst of de Wet op de Jeugdzorg niet van toepassing is: indien betrokkene jonger dan 16 jaar is treden de ouders, die het ouderlijk gezag uitoefenen, dan wel de door de rechter aangewezen voogd, curator of mentor in de plaats van de betrokkene.

Een betrokkene van 16 jaar en ouder, die in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen, is geheel handelingsbekwaam en kan alleen met zijn gerichte toestemming worden vertegenwoordigd⁴.

Indien de betrokkene ouder is dan 18 jaar en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake, treedt in volgorde als hier weergegeven, als vertegenwoordiger voor hem op⁵:

- Indien de betrokkene onder curatele staat of ten behoeve van hem het mentorschap is ingesteld, de curator of mentor.
- Indien de betrokkene deze schriftelijk heeft gemachtigd, de persoonlijk gemachtigde.
- Indien de persoonlijk gemachtigde ontbreekt of niet optreedt, de echtgenoot of andere levensgezel van betrokkene.
- Indien deze persoon dat niet wenst of ontbreekt, een kind, broer of zus van betrokkene.

² *Een specifieke klacht ex artikel 41 Wet BOPZ-klacht (kortweg BOPZ-klacht) betreft een klacht afkomstig van of namens een onvrijwillig opgenomen psychiatrische patiënt, over een besluit of gedragingen met betrekking tot:*

- *De beslissing dat de patiënt op grond van de stoornis van zijn geestvermogens niet in staat is zijn wil met betrekking tot de voorgestelde behandeling te bepalen.*
- *Toepassing van middelen en maatregelen in noodsituaties.*
- *Beperking van rechten in het kader van artikel 40 (post, bezoek, bewegingsvrijheid in en rond het de kliniek, telefoonverkeer).*
- *Het niet uitvoeren van het overeengekomen behandelplan.*
- *(Een beslissing tot) behandeling zonder toestemming of bij verzet van de patiënt.*

³ Gescheiden ouders houden samen het gezag, tenzij één van de twee door de rechter het gezag is ontnomen. Gezag kan ook worden uitgeoefend door een ouder en niet-ouder samen. Dit heet gezamenlijk gezag. Gezamenlijk gezag of gezamenlijke voogdij komt tot stand na een uitspraak van de rechter en eindigt bij meerderjarigheid of een uitspraak van een rechter. De niet-ouder heeft in dat geval dezelfde gezagsrechten en -plichten als de ouder met gezag. Een voogd en zijn of haar partner kunnen gezamenlijk voogdij uitoefenen. Dit staat gelijk aan gezamenlijk gezag. Beiden dienen dan zo mogelijk gezamenlijk toestemming te verlenen.

⁴ Een ouder met gezag die om inzage vraagt of inlichtingen, kan die pas krijgen na een gerichte toestemming van de minderjarige zelf.

⁵ De hier genoemde categorieën sporen met die in de WGBO en BOPZ.

Ook de betrokkene, die ouder is dan achttien jaar en wel in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen, heeft de mogelijkheid een andere persoon schriftelijk te machtigen om in diens plaats als vertegenwoordiger op te treden. Een toestemming kan door betrokkene of zijn vertegenwoordiger te allen tijde worden ingetrokken.

De persoon, die in de plaats treedt van de betrokkene, betracht de zorg van een goed vertegenwoordiger. Hij is gehouden de betrokkene zoveel mogelijk bij de vervulling van zijn taken te betrekken.

Indien een vertegenwoordiger optreedt namens de betrokkene, komt de verantwoordelijke zijn verplichtingen die voortvloeien uit de wet en dit reglement na jegens deze vertegenwoordiger, tenzij die nakoming niet verenigbaar is met de zorg van een goed verantwoordelijke.

Wanneer de (ex)cliënt als bedoeld onder 2 is overleden kunnen nabestaanden (in de ruimste zin van het woord) een klacht indienen over een gedraging, nalaten of besluit met betrekking tot de (overleden) cliënt door de eenheid of haar medewerkers.

Met uitzondering van nabestaanden zoals hiervoor vermeld moet iemand die optreedt namens een (ex)cliënt als bedoeld onder 2 dit aantonen met een schriftelijke verklaring van degene die wordt vertegenwoordigd. Zolang een dergelijke verklaring -na een verzoek daartoe van de Klachtencommissie- ontbreekt is een klacht niet ontvankelijk.

5. Medewerker

De medewerker is de persoon die werkzaam is (geweest) ten behoeve van de instelling.

6. Klachtencommissie

a. Taak

- In ontvangst nemen van klachten.
- Voorlichting geven over het reglement klachtrecht aan klagers en aangeklaagden en hun eventuele vertegenwoordigers, nadat een klacht ter behandeling bij de commissie is ingediend.
- Beoordelen van de ontvankelijkheid van de klacht.
- Bemiddelen van klachten.
- Onderzoeken van klachten (verzamelen van feiten en relevante stukken, horen van relevante personen, toetsen van relevante informatie).
- Doen van een uitspraak over de gegrondheid van een klacht, al dan niet vergezeld van aanbevelingen.
- Registreren van klachten en het uitbrengen van een geanonimiseerd jaarverslag.
- Doen van aanbevelingen aan de Raad van Bestuur inzake mogelijkheden van bewaking en bevordering van de kwaliteit van zorg op grond van signalen, ontvangen uit door de commissie behandelde klachten.

De commissie is een adviescommissie van de zorgaanbieder.

Het oordeel van de commissie over de (on)gegrondheid van een (BOPZ-)klacht is bindend voor de zorgaanbieder. Het advies c.q. de aanbevelingen van de commissie n.a.v. een klacht gelden voor de zorgaanbieder als zwaarwegend advies.

b. Samenstelling

De Klachtencommissie bestaat uit tenminste 5 en maximaal 7 leden.

Ingeval van een BOPZ-klacht worden bij de behandeling van de klacht de daartoe aangewezen jurist en psychiater betrokken en maken tijdelijk deel uit van de Klachtencommissie. Deze jurist en psychiater regelen zelf een plaatsvervanger bij verhindering.

De leden mogen geen arbeidsrechtelijke of bestuurlijke banden hebben met de instelling. Ook mogen de leden geen cliënt zijn van één van de eenheden van de Instelling.

De leden worden benoemd door de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting op basis van de volgende voordracht:

- 2 leden op voordracht van de managers van de eenheden/projecten;
- 3 leden op voordracht van de cliëntenraden van Instelling;
- 2 leden op voordracht van de professionele medewerkers.

Indien de voordracht van de managers en/of de professionele medewerkers niet binnen twee maanden na een schriftelijk verzoek daartoe van de Raad van Bestuur tot stand is gekomen of niet compleet is, heeft de Raad van Bestuur het recht om zelf in de benodigde voordrachten te voorzien.

Indien de voordracht van de cliëntenraden van Instelling niet binnen twee maanden na een schriftelijk verzoek daartoe van de Raad van Bestuur tot stand is gekomen of niet compleet is, heeft de Raad van Bestuur het recht om cliënten-/patiëntenverenigingen of -platforms te verzoeken om de dan nog vereiste voordracht(en) te doen.

Indien de voordracht van de cliënten-/patiëntenverenigingen of -platforms niet binnen twee maanden na een schriftelijk verzoek daartoe van de Raad van Bestuur tot stand is gekomen of niet compleet is, heeft de Raad van Bestuur het recht om zelf in de benodigde voordrachten te voorzien.

De jurist en de psychiater worden aangetrokken door de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting en benoemd door de Raad van Bestuur.

De leden kiezen uit hun midden een voorzitter.

De Raad van Bestuur laat zich bij benoemingen van leden van de Klachtencommissie (inclusief de aangewezen jurist en psychiater) adviseren door de voorzitter van de Klachtencommissie⁶. De Klachtencommissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris en een secretaresse die door de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting worden benoemd. De ambtelijk secretaris en de secretaresse hebben geen stemrecht.

c. Zittingsduur

De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij zijn eenmaal herbenoembaar. Hiervan kan worden afgeweken teneinde voldoende continuïteit in de bezetting te handhaven.

De door de Raad van Bestuur aangewezen jurist en de psychiater hebben geen bepaalde zittingsduur en worden dus niet in het rooster van aftreden opgenomen.

De commissie stelt een rooster van aftreden op zodanig, dat per jaar uit elke voordrachtsgroepering tenminste één lid aanblijft. Waar nodig treft de commissie een overgangsregeling.

---

⁶ De voorzitter heeft een verkennend gesprek met voorgedragen kandidaten en rapporteert daarover aan de Raad van Bestuur.

d. Tussentijds aftreden

Bij tussentijds aftreden benoemt de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting overeenkomstig het bepaalde onder b, een nieuw lid. Het nieuwe lid treedt af op het moment waarop zijn voorganger afgetreden zou zijn.

e. Schorsing en ontslag

Een lid van de Klachtencommissie kan door de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting worden geschorst of ontslagen wegens verwaarlozing van zijn taak of wegens andere dringende redenen op grond waarvan handhaving als lid redelijkerwijs niet van de Mutsaersstichting kan worden verlangd.

Schorsing of ontslag om genoemde redenen zal in ieder geval plaatsvinden wanneer tenminste 4 leden van de Klachtencommissie een verzoek daartoe bij de Raad van Bestuur indienen.

f. Geheimhouding

De leden, de ambtelijk secretaris en de secretaresse zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen hen bij de uitoefening van hun taak vertrouwelijk ter kennis komt. Deze verplichting geldt niet voor zover enig wettelijk voorschrift of een op een wet gebaseerde regeling verplicht tot het bekend maken van deze gegevens.

g. Adres

De Klachtencommissie is bereikbaar op het adres van de Mutsaersstichting. Het adres luidt: Postbus 242, 5900 AE te Venlo.

7. Voorafgaand overleg

De klager die onvrede uit, bespreekt deze indien mogelijk eerst met de medewerker(s) op wie de onvrede is gericht. Dit is evenwel niet verplicht. Een klager mag zich te allen tijde rechtstreeks tot de Klachtencommissie wenden met een klacht.

Tijdens dit overleg dient de medewerker op wie de onvrede is gericht kort de klachtenregeling uit te leggen. De klager heeft het recht zich bij dit overleg te laten bijstaan door een door hem aan te wijzen persoon.

Leidt het overleg niet tot een oplossing, dan kan de klager een klacht indienen bij de Klachtencommissie.

8. Indienen klacht

Het staat de cliënt of zijn vertegenwoordiger altijd vrij om zich zonder meer rechtstreeks tot de Klachtencommissie te richten met de klacht.

Met uitzondering van nabestaanden zoals hiervoor vermeld moet iemand die optreedt namens een (ex)cliënt als bedoeld onder 2 dit aantonen met een schriftelijke verklaring van degene die wordt vertegenwoordigd.

Zolang een dergelijke verklaring ontbreekt, is een klacht niet ontvankelijk.

Ook wanneer betrokken medewerker niet meer in dienst is van de instelling, neemt de Klachtencommissie de klacht toch in behandeling.

Een klacht wordt bij de Klachtencommissie ingediend door middel van het overleggen van een ingevuld klachtenformulier (zie bijlage) of een brief.

De Klachtencommissie bevestigt de klager binnen vijf werkdagen de ontvangst van het ingevulde klachtenformulier/brief en informeert hem over het verdere verloop van de procedure. Een afschrift van de klacht wordt door de commissie verzonden naar de Raad van Bestuur/het management en waar van toepassing de medewerker(s) op wie de klacht is gericht.

De Klachtencommissie draagt de behandeling van een ingediende klacht over aan een speciale Klachtencommissie indien blijkt dat de klacht een onderwerp betreft waarvoor binnen de Mutsaersstichting een speciale klachtenprocedure geldt.

9. Niet-ontvankelijkheid of intrekking van de klacht

Wanneer de Klachtencommissie zich onvoldoende deskundig acht om een oordeel te geven inzake een klacht over een complexe beroepsinhoudelijke gedraging van een hulpverlener zal de Klachtencommissie in eerste instantie de klager adviseren zich te wenden tot een externe (klachten)instantie die toegerust is voor de beoordeling van dergelijke klachten (o.a. tuchtcollege voor zover het gaat om beroepen waarvoor tuchtrecht geldt). Wenst de klager toch een uitspraak van de Klachtencommissie, dan zal de Klachtencommissie tenminste toetsen of bij de vaststelling van bijvoorbeeld de diagnose de nodige zorgvuldigheid is betracht en voldaan is aan wettelijke vereisten (WGBO etc.).

Waar dit is aangewezen bij de behandeling van een klacht over een complexe beroepsinhoudelijke gedraging van een hulpverlener kan de Klachtencommissie een verzoek richten aan de Raad van Bestuur om ad hoc een onafhankelijke deskundige toe te voegen aan de Klachtencommissie als adviseur (niet als lid) van de Klachtencommissie.

Een klacht is niet ontvankelijk als:

- a. De klacht wordt ingediend door een ander dan de op grond van dit reglement tot klagen bevoegde personen of hun gemachtigden.
- b. De cliënt is overleden en anderen dan een (gemachtigde door een) nabestaande een klacht indienen.
- c. De klacht betrekking heeft op gebeurtenissen die niet onder verantwoordelijkheid van de Instelling vallen.
- d. De klacht al is behandeld en zich geen nieuwe feiten hebben voorgedaan.
- e. Een identieke klacht nog wordt bemiddeld, dan wel behandeld.
- f. De klacht anoniem wordt ingediend.

Ook wanneer betrokken medewerker niet meer in dienst is van de instelling, neemt de Klachtencommissie de klacht toch in behandeling.

Anonieme of collectieve klachten kunnen eventueel kenbaar gemaakt worden aan de betrokken cliënten van de eenheid waarop de klacht van toepassing is.

De betrokken cliëntenraad van de eenheid waarop de klacht van toepassing is kan dergelijke klachten verzamelen en zo mogelijk omzetten naar ongevraagde adviezen in het kader van de wettelijk geregelde medezeggenschap.

Over de ontvankelijkheid van de klacht beslist de Klachtencommissie. Indien een klacht niet ontvankelijk is, wordt hiervan binnen vijf werkdagen nadat dit duidelijk is geworden schriftelijk mededeling gedaan aan de klager, aan de aanklaagde en aan de Raad van Bestuur/het management.

Ingeval van een BOPZ-klacht stelt de commissie naast de klager en aangeklaagde de betrokken patiënt, de behandelende persoon, de Raad van Bestuur/het management, de 1^e geneeskundige en de Inspecteur voor de Gezondheidszorg daarvan in kennis. Deze kennisgeving vindt plaats binnen twee weken na ontvangst van de klacht of binnen vier weken na ontvangst van de klacht. Laatstgenoemde termijn is van toepassing indien het een klacht betreft tegen een beslissing die ten tijde van de indiening geen gevolg meer heeft, of waarvan in de tijd dat de klacht bij de commissie aanhangig is het gevolg is komen te vervallen.

Een klacht wordt niet verder bemiddeld, dan wel behandeld, als zij wordt ingetrokken, of indien zij naar genoegen van de klager is weggenomen. Indien dit het geval wordt hiervan binnen vijf werkdagen schriftelijk mededeling gedaan aan de klager, waarvan toepassing de aangeklaagde en aan de Raad van Bestuur/het management.

Ingeval van een BOPZ-klacht stelt de commissie ook naast de klager en aangeklaagde ook de betrokken patiënt, de behandelende persoon, de 1^e geneeskundige en de Inspecteur voor de Gezondheidszorg daarvan in kennis. Deze kennisgeving vindt plaats binnen twee weken na ontvangst van de klacht of binnen vier weken na ontvangst van de klacht. Laatstgenoemde termijn is van toepassing indien het een klacht betreft tegen een beslissing die ten tijde van de indiening geen gevolg meer heeft, of waarvan in de tijd dat de klacht bij de commissie aanhangig is het gevolg is komen te vervallen.

Wanneer een klacht tevens een aansprakelijkheidsstelling en/of een schadeclaim bevat, informeert de Klachtencommissie hierover de Raad van Bestuur, zodat klager en zorgaanbieder over de verdere afhandeling daarvan afspraken kunnen maken. De Klachtencommissie geeft alleen een uitspraak over een klacht.

Een klager behoudt voor zover van toepassing in alle gevallen de mogelijkheid zich te wenden tot een andere daartoe geëigende (externe) instantie, die een klacht in behandeling neemt, zoals het tuchtrecht of de burgerlijke of strafrechter. Als de klager hiertoe besluit heeft het de voorkeur, dat hij dit onverwijld aan de Klachtencommissie mededeelt.

10. Bemiddeling

De Klachtencommissie stelt vast of de klacht weggenomen kan worden door bemiddeling tussen de klager en de medewerker(s) tegen wie de klacht is gericht.

Voor een bemiddelingspoging is zowel de instemming van aangeklaagde als klager noodzakelijk. Het staat de klager of de aangeklaagde vrij om de Klachtencommissie te verplichten tot klachtbehandeling zonder meer.

Leent de klacht zich voor bemiddeling en stemmen partijen daarmee in dan wijst de voorzitter van de Klachtencommissie twee leden (bemiddelaars) aan, die zullen trachten het vertrouwen tussen partijen te herstellen om van daaruit in goed overleg te komen tot een oplossing van de klacht. Daarbij wordt waar nodig voorlichting gegeven over het reglement klachtrecht aan klagers en aangeklaagden en hun eventuele vertegenwoordigers.

De klager heeft het recht zich bij dit overleg te laten bijstaan door een door hem aan te wijzen persoon (niet een leidinggevende werkzaam bij de Instelling).

De bemiddelaars melden standaard bij elke bemiddeling aan de klager de samen af te spreken bemiddelingstermijn van een maand. Eventuele verlenging van de bemiddelingstermijn met wederzijds goedvinden is eenmaal mogelijk met een maand. De termijnen, die gelden voor de klachtbehandeling, gaan pas in nadat de bemiddelingspoging formeel is afgesloten door de bemiddelaars met in achtneming van de maximale bemiddelingstermijn (tweemaal een maand). De klager krijgt schriftelijk bericht van de afsluiting en het resultaat van de bemiddeling. Degene op wie de klacht gericht was en de Raad van Bestuur/het management, ontvangen een afschrift van dit bericht.

Als een klager op het bericht van de afsluiting binnen 4 weken niet gereageerd heeft, gaat de Klachtencommissie ervan uit dat ingestemd wordt met de bevestiging. Dit wordt in de briefwisseling vermeld.

Om vermenging van tegenstrijdige belangen te voorkomen mogen leidinggevendenden werkzaam bij de Instelling niet optreden als raadsman of vertrouwenspersoon van een klager of een aangeklaagde.

Wanneer de klacht onderwerp van bemiddeling is geweest nemen de bemiddelaars vanuit de Klachtencommissie niet deel aan de onderzoeken in het kader van de formele klachtenbehandeling en ook niet aan de besluitvorming naar aanleiding van de conceptuitspraak. De bemiddelaars rapporteren aan de Klachtencommissie over het resultaat van de bemiddeling en niet over de redenen voor het niet slagen van de bemiddeling.

11. Behandeling

De Klachtencommissie neemt een klacht formeel in behandeling indien de klacht zich niet leent voor bemiddeling of indien de bemiddeling niet is geslaagd.

De Klachtencommissie wijst uit haar midden maximaal 2 leden aan om de volgende taken uit te voeren:

- Voorlichting geven over het reglement klachtrecht aan klagers en aangeklaagden en hun eventuele vertegenwoordigers.
- Het instellen van een onderzoek o.a. door het inwinnen van nadere informatie en door klager en aangeklaagde in de gelegenheid stellen om mondeling of schriftelijk een toelichting te geven op de klacht (hoor en wederhoor, al dan niet in elkaars aanwezigheid);
- Schriftelijke verslaglegging van de bevindingen;
- Hun conceptoordeel inclusief de onderzoeksbevindingen die aan de basis liggen van dit conceptoordeel voorleggen aan tenminste de andere leden van de Klachtencommissie ter vaststelling van een definitief oordeel.
- Bewaking van de voortgang en afwerking van de betreffende klachtprocedure.

Zowel de klager als degene(n) over wie geklaagd wordt, hebben het recht zich bij de hoor en wederhoor (indien beide partijen daarmee instemmen in elkaars aanwezigheid) te laten bijstaan door een door henzelf aan te wijzen persoon. Wanneer ondersteuning wordt verkregen van een persoon niet in dienst van de Instelling, zijn de eventueel daaraan verbonden kosten voor rekening van de klager respectievelijk de aangeklaagde (zie artikel 20 Faciliteiten). Om vermenging van tegenstrijdige belangen te voorkomen dient de ondersteuner geen leidinggevende werkzaam bij de Instelling te zijn.

Belangrijke toetssteen bij de beoordeling van de klacht door de Klachtencommissie zal zijn of de medewerker c.q. eenheid heeft gedaan, besloten of nagelaten wat in de situatie waarover geklaagd wordt van een goed functionerende eenheid mag worden verwacht. Beoordelingscriteria daarbij zijn wettelijke bepalingen, toelatingsnormen, beroepscodes, alsmede instellingsbeleid en interne (kwaliteit)regelingen.

12. Bevoegdheden

Bemiddelaars en de Klachtencommissie hebben ter uitoefening van hun functie de volgende bevoegdheden:

- a. Vrije toegang tot de instelling met inachtneming van elementaire beginselen van privacy en het redelijkerwijs tegemoetkomen aan de condities die vanuit de organisatie worden gesteld;
- b. Onverminderd wettelijke verplichtingen van informatieverstrekkers, het inwinnen van informatie en het raadplegen van stukken, noodzakelijk voor de uitoefening van de functie;
- c. Na verkregen toestemming van de klager het raadplegen van het persoonlijk dossier van de (ex)patiënt of (ex)cliënt voor zover noodzakelijk voor de behandeling van de klacht ; indien een klacht is ingediend na het overlijden van een patiënt blijft in principe het persoonlijk dossier gesloten.
- d. Het voor hoor en wederhoor oproepen van partijen.
- e. Zo nodig inschakelen van deskundigen.

13. Schorsing beslissing van de behandelaar (BOPZ)

Indien een BOPZ-klacht vergezeld gaat van een schriftelijk verzoek tot schorsing van het besluit waarover wordt geklaagd kan de Klachtencommissie gedurende de periode van de klachtenbehandeling en de beslistermijnen de beslissing(en) waartegen de klacht is gericht, schorsen.

De Klachtencommissie betreft bij de besluitvorming tot het al dan niet schorsen van de beslissing(en) de aangewezen jurist en psychiater van de Klachtencommissie en gaat niet tot schorsing over alvorens de Raad van Bestuur, of bij diens afwezigheid de door de Raad van Bestuur gemandateerde, gehoord te hebben.

Van de beslissing tot schorsing wordt onverwijld schriftelijk bericht gezonden aan:

- *de klager*
- *de aangeklaagde*
- *de behandelend psychiater*
- *de 1^e geneeskundige*
- *de Raad van Bestuur*

Schorsingen van de Klachtencommissie in het kader van het klachtrecht in de Wet BOPZ zijn bindend voor de Raad van Bestuur/het management/de medewerkers van de instelling.

14. Uitspraak

De Klachtencommissie mag geen uitspraken doen over schadeclaims.

Een uitspraak van de Klachtencommissie beperkt zich tot de gegrondheid van de klacht.

De Klachtencommissie kan een klacht gegrond of ongegrond beoordelen. De

Klachtencommissie kan hierbij aanbevelingen doen.

De uitspraak bevat zowel de beschrijving van de klacht, een samenvatting van de activiteiten die de commissie ter behandeling van de klacht heeft ondernomen, de bevindingen, overwegingen en de beslissing van de commissie met betrekking tot de gegrondheid van de klacht met eventuele adviezen/aanbevelingen aan de Raad van Bestuur/het management.

De besluitvorming binnen de commissie over de uitspraak vindt bij voorkeur unaniem en desnoods op basis van meerderheid van stemmen plaats.

De Klachtencommissie stuurt binnen 30 **werkdagen** na indiening van de klacht een schriftelijk en beargumenteerde uitspraak aan de Raad van Bestuur/het management, aan de klager en aan de medewerker(s) tegen wie de klacht gericht is.

De termijn van 30 werkdagen mag eenmaal met 20 **werkdagen** worden verlengd indien de Klachtencommissie dit voor een goede behandeling van de klacht nodig acht.

De Klachtencommissie doet daarvan met redenen omkleed schriftelijk mededeling aan de klager, aan degene over wie geklaagd is en de Raad van Bestuur/het management onder vermelding van de termijn, waarbinnen de Klachtencommissie haar oordeel over de klacht zal uitbrengen.

Bij een BOPZ-klacht neemt de commissie terzake een voor de zorgaanbieder bindende beslissing.

De commissie stelt de klager, de betrokken patiënt, de behandelende persoon, de 1^e geneeskundige, de Raad van Bestuur en de Inspecteur voor de Gezondheidszorg in kennis van haar met redenen omklede beslissing op de klacht.

Deze kennisgeving vindt plaats uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van de klacht of binnen vier weken na ontvangst van de klacht. Laatstgenoemde termijn is van toepassing indien het een klacht betreft tegen een beslissing die ten tijde van de indiening geen gevolg meer heeft, of waarvan in de tijd dat de klacht bij de commissie aanhangig is het gevolg is komen te vervallen. De Klachtencommissie betreft bij de behandeling van een BOPZ- klacht de aangewezen jurist en psychiater.

In geval van een BOPZ-klacht is verlenging van de termijn waarop de commissie dient te beslissen, niet mogelijk.

Uitspraken van de Klachtencommissie in het kader van het klachtrecht in de Wet BOPZ zijn bindend voor de Raad van Bestuur/het management/de medewerkers van de instelling.

Indien een klacht zich richt op een ernstige situatie met een structureel karakter, stelt de klachtencommissie de instelling daarvan in kennis. Indien de klachtencommissie niet is gebleken dat de instelling ter zake maatregelen heeft getroffen, meldt de klachtencommissie deze klacht aan de ingevolge deze wet met het toezicht belaste ambtenaren. Onder een klacht over een ernstige situatie wordt verstaan een klacht over een situatie waarbij sprake is van onverantwoorde hulp.

15. Beslissing

De Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting beslist *op basis van een advies van het management* schriftelijk en met redenen omkleed binnen 14 **werkdagen** na ontvangst van de uitspraak van de Klachtencommissie of en zo ja welke maatregelen genomen worden.

Een afschrift van deze beslissing wordt terstond gezonden aan de klager en de medewerker(s) op wie de klacht is gericht, alsmede aan de secretaris van de Klachtencommissie.

De termijn van 14 werkdagen mag eenmaal met 10 **werkdagen** worden overschreden wanneer de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting dit voor een goede reactie op de uitspraak van de Klachtencommissie noodzakelijk acht.

De Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting doet daarvan schriftelijk en met redenen omkleed mededeling aan de klager, aan degene over wie geklaagd is en aan de Klachtencommissie.

De termijn van 14 werkdagen mag ook met 10 **werkdagen** worden overschreden wanneer de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting vanwege vakantie of kortdurende ziekte afwezig is. Gedurende deze afwezigheidsperiode dient de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting het betreffende secretariaat of een zaakwaarnemer gemandateerd te hebben brieven van de Klachtencommissie te openen en van de afwezigheidsperiode schriftelijk mededeling te doen aan de klager, aan degene over wie geklaagd is en aan de Klachtencommissie.

Bij langerdurende afwezigheid wegens ziekte of om andere redenen dient de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting andere personen te mandateren op de uitspraak van de Klachtencommissie te reageren. Van deze mandatering wordt gewag gemaakt in de reactie van de gemandateerde op de uitspraak van de Klachtencommissie.

*Met betrekking tot de beslissing van de Klachtencommissie ten aanzien van BOPZ-klachten, beslist de Raad van Bestuur uiterlijk op de tweede **dag** na de dag, waarop de behandeling door de Klachtencommissie moet zijn afgerond. Verlenging van deze termijn is niet mogelijk. Bij afwezigheid van de Raad van Bestuur dienen andere personen door de organisatie gemandateerd zijn tot het nemen van deze beslissingen.*

Deze beslissing wordt terstond gezonden aan de Klachtencommissie met een afschrift aan de Inspecteur voor de Gezondheidszorg, klager, de betrokken patiënt, de medewerker(s) op wie de klacht is gericht en de 1e geneeskundige.

Eventuele maatregelen ter uitvoering van een uitspraak/*beslissing* worden zo spoedig mogelijk genomen door de Raad van Bestuur/het management van de Instelling.

16. Regeling van bezwaren

De commissie informeert klager en aangeklaagde over de regeling van bezwaren.

Indien (één van) de betrokkenen bij de behandeling van een klacht van mening (is) zijn dat ten aanzien van de klacht een onzorgvuldige procedure is gevolgd, kan bemiddeling respectievelijk uitspraak worden gevraagd bij de Raad van Bestuur. Deze mogelijkheid heeft niet het karakter van een beroep; de Raad van Bestuur toetst uitsluitend de gevolgde procedure.

Wanneer na indiening van het bezwaar bij de Raad van Bestuur deze onvoldoende maatregelen treft, kan de betrokkene of iedere andere belanghebbende de kantonrechter van de plaats waar de zorgaanbieder is gevestigd schriftelijk verzoeken om de zorgaanbieder te bevelen de wet c.q. het reglement klachtrecht na te leven. Dit kan slechts gebeuren nadat de zorgaanbieder schriftelijk is aangesproken op naleving van de wet, c.q. het reglement klachtrecht en in redelijkheid in staat is gesteld om dit verzoek na te komen. Anders zal de kantonrechter het bezwaar niet kunnen behandelen.

17. Regeling van beroep (*alleen bij BOPZ-klachten*)

Indien op een BOPZ-klacht niet tijdig door de commissie een beslissing is genomen of indien de beslissing van de commissie niet inhoudt dat de klacht gegrond is, kan de klager de Inspecteur schriftelijk vragen een verzoekschrift in te dienen ter verkrijging van de beslissing van de rechter over de klacht.

Indien de patiënt de klager is, kan hij ook zelf een verzoekschrift bij de rechter indienen. Bij het verzoekschrift ter verkrijging van de beslissing van de rechter (hetzij via de Inspecteur ingediend, hetzij rechtstreeks door de patiënt zelf) wordt gevoegd een afschrift van de klacht en van de beslissing van de commissie of van de mededeling van de commissie dat de klacht niet in behandeling is genomen.

18. Klachtendossier

Van elke binnengekomen klacht wordt een klachtdossier aangelegd.

De klager krijgt binnen 5 werkdagen na de ontvangst van de klachtbrief met de bevestiging van de klacht de folder "Als u niet tevreden bent" toegestuurd. Daarin staat dat de Klachtencommissie een dossier aanlegt, dat 15 jaar wordt bewaard en dat dit dossier voor betrokkenen ter inzage ligt. Ook staat in de folder vermeld dat betrokkene bij een secretariaat van een behandel eenheid van Instelling een kopie van deze klachtenregeling kan krijgen.

De verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de klachtregeling is conform wettelijke verplichting gemeld bij Het College Bescherming Persoonsgegevens.

De volgende beveiligingsmaatregelen zijn getroffen voor de toegang tot elektronische datacommunicatieapparatuur/persoonsgegevens en de toegang tot de ruimten en kasten waar persoonsgegevens bewaard worden:

1. Fysieke beveiligingsmaatregelen (afgesloten archiefkast).
2. Inbraakalarmering in de ruimte waarde archiefkast staat.
3. Logisch toegangscontrole (wachtwoord) wat betreft elektronische dossiers/documenten met persoonsgegevens.

Beheerder van het klachtdossier is de ambtelijk secretaris van de Klachtencommissie. De toegang tot het dossier is uitsluitend voorbehouden aan de leden die rechtstreeks bij de behandeling van de klacht betrokken waren en de ambtelijk secretaris en de secretaresse van de Klachtencommissie.

De commissie draagt in samenwerking met de zorgaanbieder zorg voor een goede realisering van de rechten van de geregistreerde. Deze betreffen het recht op mededeling; het recht op inzage en afschrift; het recht op aanvulling, correctie en/of vernietiging; recht op toestemming bij gegevensverstrekking aan derden.

Na afloop van de klachtbehandeling⁷ wordt het dossier geschoond. Dit wil zeggen dat daarna alleen nog in het dossier wordt bewaard:

- een afschrift van uitspraak van de Klachtencommissie (met een kort verslag van de bevindingen en overwegingen; de beslissing en eventuele aanbevelingen).
- een afschrift van de beslissing naar aanleiding van de uitspraak van de Klachtencommissie.
- bewijsstukken, die naar het oordeel van de Klachtencommissie bewaard moeten blijven om later nog de gang van zaken in de klachtbehandeling/bemiddeling te kunnen begrijpen.

Openbare publicatie van (onderdelen van) de uitspraak in bijvoorbeeld de krant dient zo mogelijk vermeden te worden.

---

⁷ De klachtbehandeling is afgerond na de beslissing van de Raad van Bestuur van de Mutsaersstichting naar aanleiding van de uitspraak van de klachtencommissie.

Vanwege het gevaar van onbedoelde beschadiging van de goede naam en/of de privacy van betrokkenen bij de klachtbehandeling worden alle betrokkenen in een voetnoot in de uitspraak gevraagd om het openbare gebruik van de uitspraak en andere informatie ontvangen tijdens de klachtbehandeling te beperken tot eventuele juridische procedures.

Het klachtdossier wordt 15 jaar na afloop van de klachtbehandeling vernietigd.

19. Jaarverslag

De Klachtencommissie maakt een jaarverslag, dat alleen geanonimiseerde gegevens bevat. In dit jaarverslag komen aan de orde:

- een beknopte beschrijving van de regeling;
- de wijze waarop de regeling onder de aandacht van cliënten is gebracht;
- de samenstelling van de Klachtencommissie;
- algemene zaken betreffende het functioneren van de Klachtencommissie;
- het aantal klagers, het aantal klachten, de aard van de klachten, de klachten die niet ontvankelijk waren met de bijbehorende redenen, het resultaat van bemiddeling en behandeling, de voorgestelde maatregelen en suggesties voor structurele veranderingen.

De Klachtencommissie doet een jaarverslag over het voorafgaande jaar voor 1 maart van het nieuwe jaar toekomen aan de Raad van Bestuur van de Instelling.

Voor 1 juni van het nieuwe jaar zendt de Raad van Bestuur van de Instelling het jaarverslag (als onderdeel van het kwaliteitsjaarverslag) aangevuld met de rapportage van de binnengekomen klachten in het voortraject aan de cliëntenraden, de ondernemingsraad, Inspecties Gezamenlijk Toezicht Jeugd.

20. Publicatie

Het adres van de Klachtencommissie en de wijze waarop men kennis kan nemen van de klachtenregeling wordt in de folder "Als U niet tevreden bent" bekend gemaakt.

Deze folder is te lezen op de website van de Instelling en ligt op duidelijk zichtbare plaatsen binnen de Instelling (wachtruimten; ingangen van gebouwen) en wordt bij de start van de behandeling verstrekt aan cliënten.

In de eenheden waar met minderjarigen wordt gewerkt, wordt bovendien in een aparte leeftijdsspecifieke folder uitleg gegeven over patiëntenrechten (waaronder het klachtrecht) in voor hen begrijpelijke taal.

21. Faciliteiten

Voor de procedure van behandeling van een klacht door de Klachtencommissie worden aan klager en aangeklaagde geen kosten in rekening gebracht.

De kosten voor het inroepen van een gemachtigde, getuige of deskundige, alsmede overige kosten komen voor rekening van de betrokken partij(en) zelf.

Bij uitzondering en alleen ingeval deze een onoverkomelijk bezwaar vormen voor het indienen van de klacht of voor voortzetting van de behandeling, kan de klager een *vergoeding* ontvangen van de door hem of haar gemaakte of te maken kosten. Hiertoe richt de klager een gemotiveerd verzoek aan de Raad van Bestuur.

Aan de commissie is een ambtelijk secretaris en een secretaresse verbonden.

De ambtelijk secretaris treedt bij klachten als meldpunt op, registreert de binnengekomen klachten en coördineert de afhandeling en verslaglegging (door de secretaresse).

De zorgaanbieder voorziet in de nodige faciliteiten en middelen ten behoeve van het goed functioneren van de Klachtencommissie.

De leden van de commissie ontvangen van de zorgaanbieder een onkostenvergoeding, waarover met de leden nadere afspraken worden gemaakt.

22. Evaluatie en wijziging van de regeling

De klachtenregeling is opgenomen in de kwaliteitshandboeken van de Instelling wordt zo nodig vijfjaarlijks geëvalueerd.

De Raad van Bestuur draagt bovendien jaarlijks zorg voor de bespreking van het jaarverslag voortraject klachtenregeling en het jaarverslag van de Klachtencommissie in het Management en in de Raad van Toezicht.

Dit kan leiden tot (tussentijdse) verbetering c.q. wijziging van de klachtenregeling.

Eindverantwoordelijke voor evaluaties en verbeteringen is de Raad van Bestuur.

De cliëntenraden c.q. de ondernemingsraad hebben daarbij verzwaard adviesrecht respectievelijk instemmingsrecht.

Wijzigingen treden in werking binnen één maand nadat deze binnen de instelling bekend zijn gemaakt.

Deze regeling is na advisering door de Klachtencommissie, cliëntenraden van Mutsaersstichting en met instemming van de ondernemingsraad vastgesteld door Raad van Bestuur goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

KLACHTENFORMULIER

Datum: _____ Uw handtekening: _____

1. Uw naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Woonplaats: _____
Telefoonnummer: _____

2. Naam van de medewerker over wie u een klacht heeft: _____
Naam van de afdeling: _____
Heeft u de klacht besproken met de betrokken medewerker? (s.v.p. aankruisen wat van toepassing is)
 ja
 nee

3. Wanneer de klacht niet uzelf aangaat, maar u de klacht namens een ander indient, wat is dan uw relatie met die ander?
 partner
 ouder
 familielid, namelijk: _____
 anders, namelijk: _____

4. Wanneer u namens uw kind klaagt, wat is de leeftijd van uw kind? _____

5. Wanneer u namens een (ex) cliënt klaagt, vindt hij of zij het goed dat u de klacht indient?
 ja
 nee. Zo niet, waarom niet? _____
_____
_____
_____

6. U dient hieronder of op de achterkant van dit formulier de gedraging te beschrijven waarover u een klacht indient (een brief aan dit formulier toevoegen mag ook).
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

**Dit formulier s.v.p. in een gesloten envelop o.v.v. "vertrouwelijk" toesturen aan:
Klachtencommissie Postbus 242, 5900 AE Venlo**